

แผนการดำเนินการจัดทำความตกลง FTA ไทย - สหภาพศุลกากรแอฟริกาตอนใต้ (Southern African Customs Union: SACU)

โดย

นางอุมาพร พุตระกูล

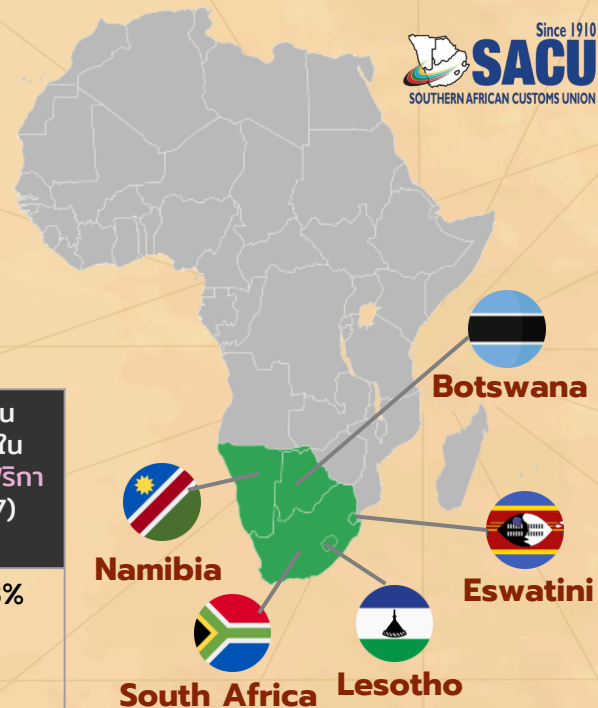
ผู้อำนวยการสำนักเอเชีย แอฟริกา และตะวันออกกลาง
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

7 กุมภาพันธ์ 2568

ภาพรวมของ SACU

- Southern African Customs Union (SACU) เป็นสหภาพศุลกากรเก่าแก่ที่สุดในโลก ตั้งแต่ปี 2453 (1910)
- ประกอบด้วย 5 ประเทศ ได้แก่ แอฟริกาใต้ นามิเบีย บอตสวานา เลโซโท และเอสวาตินี
- ใช้ Common External Tariff (CET) หรืออัตราภาษีศุลกากรร่วม ทำให้มีตลาดเดียวทางศุลกากร

สมาชิก	GDP (2566)	ประชากร SACU (2566)	มูลค่าการค้ารวม ไทย-SACU (2567)	มูลค่าส่งออก ไทย ไป SACU (2567)	มูลค่านำเข้า SACU มาไทย (2567)	สัดส่วนการค้าใน ไทย (2567)	สัดส่วนการค้าใน ทวีปแอฟริกา (2567)
5 ประเทศ	388,520 ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ 0.41% ของ GDP ไทย	69.64 ล้านคน 0.85% ของ ประชากร ไทย	3,719.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 0.61% ของมูลค่าการค้ารวม ไทย	3,080.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 1.03% ของมูลค่าส่งออก ไทย	638.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 0.21% ของมูลค่านำเข้า ไทย	0.61%	31.03%

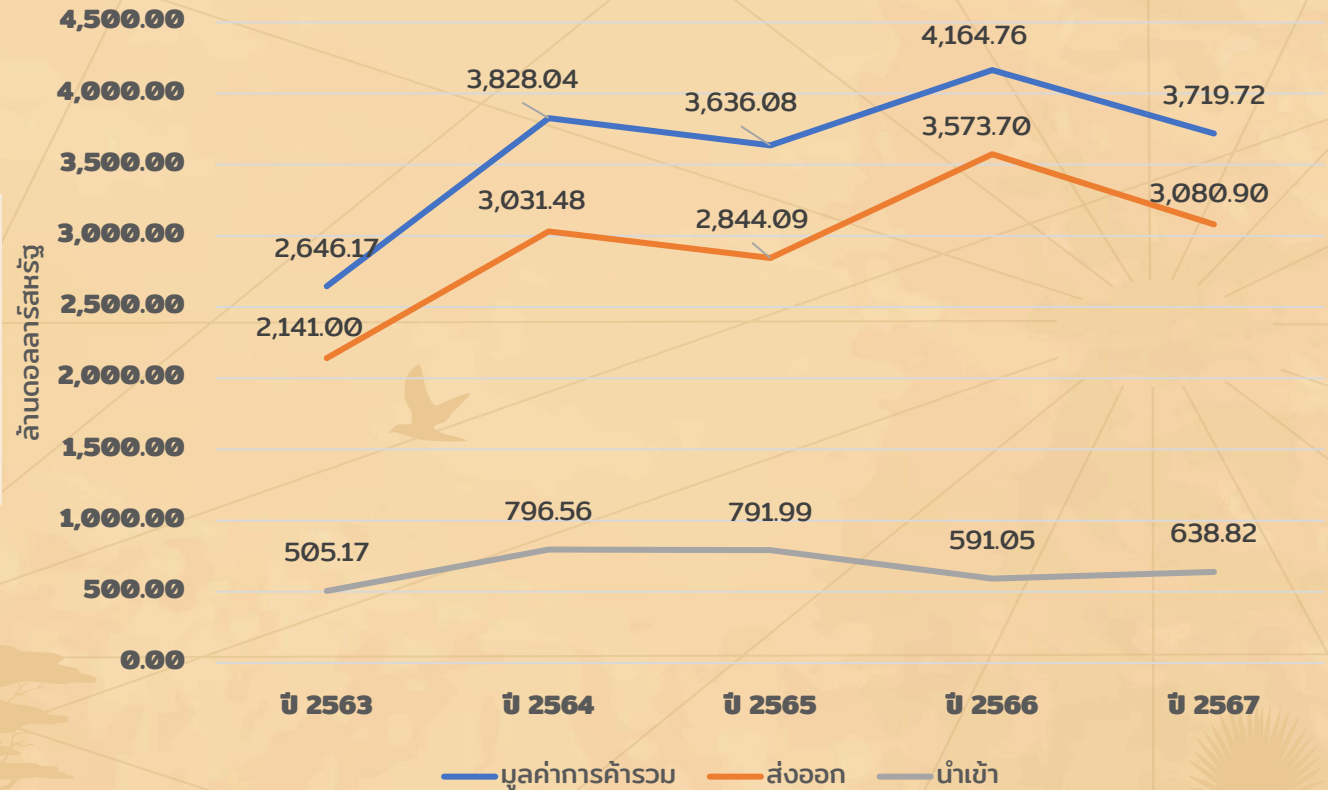

สมาชิก SACU รายประเทศ

สมาชิก	GDP ปี 2566 (ล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ)	ประชากร ปี 2566 (ล้านคน)	พื้นที่ (ตร.กม.)	มูลค่า การค้ารวม ปี 2567 (ล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ)	มูลค่าส่งออก จากไทย ปี 2567 (ล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ)	มูลค่านำเข้า มาไทย ปี 2567 (ล้าน ดอลลาร์ สหรัฐ)	สัดส่วน การค้าในโลก ปี 2567 (ร้อยละ)	สัดส่วน การค้าใน ทวีปแอฟริกา ปี 2567 (ร้อยละ)	สัดส่วน การค้าใน SACU ปี 2567 (ร้อยละ)
แอฟริกาใต้ 	353,100	61.3	1,221,037	3,669.58	3,065.85	603.73	0.60	30.61	98.65
นามิเบีย 	11,030	2.64	825,615	41.78	11.31	30.47	0.01	0.34	1.12
บอตสวานา 	17,790	2.48	581,730	6.10	1.63	4.48	0.00	0.02	0.16
เอสวาตินี 	4,600	1.12	17,364	1.65	1.52	0.12	0.00	0.01	0.04
เลโซโท 	2,000	2.10	30,355	0.61	0.59	0.02	0.00	0.00	0.016

มูลค่าการค้าระหว่างไทย กับ SACU

เฉลี่ย 5 ปี (2563-2567)
มูลค่าการค้ารวม 3,598.95
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
คิดเป็นสัดส่วน 0.65% ของ
มูลค่าการค้าไทยกับโลก

สินค้าส่งออกสำคัญจากไทยไป SACU ปี 2567

รถยนต์ อุปกรณ์
และส่วนประกอบ

1,031.19
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(-18.69%)

ข้าว

478.20
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(+4.67%)

เครื่องยนต์สันดาป
ภายในแบบลูกสูบ
และส่วนประกอบ

374.73
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(-20.86%)

เครื่องจักรกลและ
ส่วนประกอบของ
เครื่องจักรกล

180.84
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(+1.32%)

ผลิตภัณฑ์ยาง

139.59
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(-9.30%)

สินค้านำเข้าสำคัญของไทยจาก SACU ปี 2567

สินแร่โลหะอื่น ๆ
เศษโลหะและ
ผลิตภัณฑ์

192.49
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(+7.41%)

เคมีภัณฑ์

139.24
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(+63.73%)

เครื่องเพชรพลอย
อัญมณี เงินแท่ง
และทองคำ

115.91
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(+102.78%)

เครื่องจักรกลและ
ส่วนประกอบ

64.83
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(-7.18%)

เยื่อกระดาษ
และเศษกระดาษ

42.81
ล้านดอลลาร์สหรัฐ
(-5.84%)

ความตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่าง SACU กับประเทศต่าง ๆ

ความตกลง	ประเภทความตกลง	ภาคีความตกลง
EFTA-SACU Free Trade Agreement (FTA)	ข้อตกลงการค้าเสรี	ประเทศสมาชิก SACU และไอซ์แลนด์ ลิกเตนสไตน์ นอร์เวย์ สวิตเซอร์แลนด์
Economic Partnership Agreement between the SACU Member States, Mozambique, and the United Kingdom (UK)	ข้อตกลงการค้าเสรี	ประเทศสมาชิก SACU โมซัมบิก (SACUM) และสหราชอาณาจักร
SACU-Southern Common Market (MERCOSUR) PTA	ข้อตกลงสิทธิพิเศษทางการค้า	ประเทศสมาชิก SACU และอาเจนตินา บราซิล ปารากวัย อุรุกวัย
Economic Partnership Agreement between the SADC EPA States, and the European Union and its Member States	ข้อตกลงการค้าเสรี	แอฟริกาใต้ บอตสวานา เอสวาตินี นามิเบีย เลโซโท โมซัมบิก (กลุ่ม SADC EPA) และสหภาพยุโรป

นโยบายเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนของ SACU

The SACU Strategic Plan 2022-2027

ประกอบด้วย 6 เป้าหมายหลัก

เสาที่ 1 การกระชับความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต

- สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูง
- ส่งเสริมห่วงโซ่อุปทานภายในภูมิภาค
- เน้นอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น การเกษตรและยานยนต์

เสาที่ 2 การอำนวยความสะดวกทางการค้าและศุลกากร

- ลดอุปสรรคทางการค้า เช่น ภาษีและมาตรการกีดกันทางการค้า
- ใช้เทคโนโลยีปรับปรุงระบบศุลกากร
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์

เสาที่ 3 การพัฒนาตลาดทุนและการเงิน

- สนับสนุนการรวมตลาดการเงินของ SACU
- เพิ่มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจขนาดกลางและเล็ก
- กระชับความร่วมมือด้านนโยบายการเงิน

เสาที่ 4 การเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก

- พัฒนาโครงการสร้างงานและฝึกอบรมแรงงาน
- ส่งเสริมโอกาสทางธุรกิจสำหรับ SMEs และสตาร์ทอัพ
- ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจภายในกลุ่ม

เสาที่ 5 การปรับปรุงโครงสร้างทางการเงินของ SACU

- ปรับปรุงระบบการกระจายรายได้ภายในกลุ่ม
- พัฒนารูปแบบรายได้ที่ยั่งยืนสำหรับ SACU
- ลดการพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากภายนอก

เสาที่ 6 การเสริมสร้างความร่วมมือด้านนโยบายการค้าและการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ

- ขยายโอกาสทางการค้าผ่านข้อตกลง FTA และการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ SACU ในกรอบการค้าโลก เช่น AfCFTA และ WTO
- สนับสนุนสมาชิกในการพัฒนาและดำเนินนโยบายการค้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลกระทบของการจัดทำ FTA ไทย-SACU

ผลกระทบต่อ GDP

เปิดตลาดสินค้าร้อยละ
90

ไทย

+0.1875%
(+0.0265%)

SACU

+0.1509%
(+0.0056%)

เปิดตลาดสินค้าร้อยละ
100

ไทย

+0.2179
(+0.0303%)

SACU

+0.1699%
(+0.0014%)

หมายเหตุ: เลขตัวบน คือ ผลกระทบระยะยาว และเลขตัวล่าง คือ ผลกระทบระยะสั้น

GDP ที่เพิ่มขึ้นของไทยส่วนใหญ่เกิด
จากการเปิดเสรีสินค้าประเภทใด

กรณีเปิดตลาดสินค้า ร้อยละ 100

ฝ่ายที่ลดภาษี นำเข้าเป็น 0	กลุ่มสินค้า	%GDP ของ ไทยที่เพิ่มขึ้น
SACU	ยานยนต์และชิ้นส่วน	0.1159
ไทย	ยานยนต์และชิ้นส่วน	0.0193
ไทย	เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	0.0141
SACU	ผลิตภัณฑ์โลหะ	0.0087
SACU	เครื่องแต่งกาย	0.0085
SACU	อุปกรณ์ไฟฟ้า, เครื่องใช้ไฟฟ้า	0.0085
SACU	ผลิตภัณฑ์ยาง และพลาสติก	0.0081
SACU	เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	0.0056
	อื่นๆ	0.0292

สินค้าที่มีศักยภาพและสินค้าอ่อนไหว

สินค้าของไทยในตลาด SACU

สินค้าของ SACU ในตลาดไทย

สินค้าที่มีศักยภาพ

- ข้าวสีทั้งสีหรือสีทั้งหมด (HS 100630)
- ยานยนต์สำหรับขนส่งสินค้า (HS 870421)
- ปลาจารดิน ปลาบรอสส์ และปลาสด (HS 160413)
- แป้งและแอมบะลูมิเนียม (HS 760612)

สินค้าอ่อนไหว

- ขอบทำด้วยเหล็ก (HS 732690)
- ชิ้นส่วนและส่วนประกอบยานยนต์ขนส่ง (HS 8708)
- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (HS 2207)

สินค้าที่มีศักยภาพ

- ถ่านหินบิทูมินัส (HS 270112)
- กอคำ (HS 710812)
- เพชรที่ยังไม่ได้เจียรไน (HS 710231)

สินค้าอ่อนไหว

- เบรกและส่วนประกอบ ยานยนต์ขนส่ง (HS 870830)
- ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ ยานยนต์ขนส่งบุคคล (HS 870829)

SWOT ของไทยใน SACU

S

1. ไทยมีธุรกิจบริการที่มีความเป็นเอกลักษณ์ เช่น ธุรกิจอาหาร ธุรกิจสปา สามารถขยายตลาดไปยังภูมิภาคแอฟริกา ซึ่งมีขนาดใหญ่ได้อีกจำนวนมาก
2. ไทยมีความชำนาญในการผลิตสินค้ากลุ่มอาหาร เช่น ข้าว อาหารทะเล กระป๋องและแปรรูป ผลสดจนเครื่องจักรกลการเกษตร เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ตู้เย็นและตู้แช่ เครื่องปรับอากาศ ชิ้นส่วนและอะไหล่ ยานยนต์ รวมทั้งสินค้ากลุ่มเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เฟอร์นิเจอร์ และวัสดุก่อสร้าง สินค้าข้างต้นนี้เป็นสินค้าที่มีศักยภาพของไทยซึ่งตอบสนองความต้องการของตลาดแอฟริกาซึ่งต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคที่ราคาไม่สูงนัก

W

1. ธุรกิจไทยยังขาดความรู้เกี่ยวกับตลาดและกฎหมายส่งเสริมการลงทุนของ SACU
2. ธุรกิจไทยอาจพบปัญหามาตรการกีดกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การออกใบอนุญาตขนถ่ายสินค้าล่าช้า การขโมยสินค้า เป็นต้น

O

1. SACU มีแอฟริกาใต้เป็นสมาชิก และแอฟริกาใต้เป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจของทวีปแอฟริกา รวมทั้งเป็นสมาชิกของกลุ่ม BRICS และ G-20
2. SACU อุดมด้วยทรัพยากรธรรมชาติและแร่ธาตุหลายชนิด ได้แก่ ถ่านหิน แพลตตินัม ทองคำ แร่เหล็ก แมงกานีส ยูเรเนียม และโครเมียม
3. ประเทศสมาชิก SACU เช่น แอฟริกาใต้และนามิเบียมีโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย
4. SACU ให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนที่ค่อนข้างจูงใจแก่นักลงทุนต่างชาติในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในเรื่องภาษีเงินได้ ภาษีศุลกากร การนำเข้าเครื่องจักร ฯลฯ
5. แอฟริกาใต้ซึ่งเป็นประเทศสมาชิก SACU เป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเพื่อการพัฒนาแอฟริกาใต้ (SADC)

T

1. ผู้บริโภคในตลาด SACU ยังรู้จักไทยและสินค้าของไทยน้อย
2. ความขัดแย้งและเสถียรภาพทางการเมืองมีบทบาทอย่างมากต่อปริมาณการค้าการลงทุน
3. SACU ยังมีข้อจำกัดด้านจำนวนของแรงงานฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ
4. SACU มีปัญหาความแตกต่างในการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวย (ผิวขาว) และคนจน (ผิวสี) ทำให้ประสบปัญหาอาชญากรรมค่อนข้างสูงและอาจเป็นความเสี่ยงภัยในการลงทุนทำธุรกิจ

ผลประโยชน์จาก FTA ไทย - SACU

การค้าสินค้า

- ขยายโอกาสการส่งออกของไทย โดยเข้าถึงตลาด SACU ที่มีประชากรกว่า 68 ล้านคน โดยเฉพาะแอฟริกาใต้ที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภูมิภาค
- ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าของไทยให้สามารถแข่งขันในตลาดแอฟริกาได้มากขึ้น เช่น ข้าวหอมมะลิหิัก อาหารสำเร็จรูปและอาหารพร้อมรับประทาน ผลไม้กระป๋อง เครื่องปรุงรส และเพิ่มโอกาสการเข้าสู่ตลาดของผลิตภัณฑ์เสริมความงาม
- ไทยสามารถใช้ SACU เป็น ฐานกระจายสินค้าสู่แอฟริกาตอนใต้ และขยายต่อไปยังตลาด AfCFTA (African Continental Free Trade Area) ที่มีประชากรกว่า 1.4 พันล้านคน

การบริการและการลงทุน

- สาขาที่ไทยมีศักยภาพสูง สามารถลงทุนใน SACU ได้แก่
 - สาขาการค้าบริการด้านการท่องเที่ยว
 - การขนส่ง
 - การสื่อสารโทรคมนาคมและบริการด้านคอมพิวเตอร์
 - สาขาประกันภัย
 - สาขาบริการสินทนากการ

จบการบรรยาย

